

Силабус навчальної дисципліни «Основи лялькового театру»

Фаховий коледж

Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

Освітньо професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр	Форма навчання	денна	Навчальний рік/ семестр	осінній 2023-2024 н.р.
------------------------------	---------------------------	----------------	-------	-------------------------	------------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Основи лялькового театру
Циклова комісія	Дошкільна освіта
Освітня програма	-
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни: вільного вибору здобувачами освіти Кількість кредитів: 3 Кількість годин: 90 Лекційні заняття: 20 Семінарські заняття: 26 Самостійна робота: 44 Форма підсумкового контролю - залік
Викладач(і), відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, адреса електронної пошти викладача/ів)	Кіраль Катерина Бейлівна, старший викладач kiraly.katalin@kmf.org.ua консультації за домовленістю Classroom дисципліни
Пререквізити навчальної дисципліни	Базові знання середньої освіти.
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	Театралізована діяльність є ефективним засобом педагогічного впливу на розвиток особистості дошкільника. Вона передбачає формування у дошкільників умінь «входити в образ» та «утримувати» його впродовж усієї театралізованої діяльності; усвідомлювати мовленнєві та виконавські дії; передавати характерні особливості різних художніх образів; переносити здобуті уявлення у самостійну ігрову діяльність; прищеплювати дітям інтерес до театру як до виду мистецтва. Театралізовані ігри дають змогу розв'язати багато завдань Базової програми : ознайомлення з суспільними явищами, формування елементарних математичних уявлень, фізичне удосконалення. Різноманітність тематики, засобів зображення, емоційність театралізованих ігор дають

можливість використовувати їх із метою всебічного виховання особистості.

Метою навчальної програми є формування ключових компетентностей особистості студентів засобами театрального мистецтва за допомогою ляльок.

Основні завдання полягають у формуванні таких компетентностей:

пізнавальної: яка забезпечує ознайомлення з поняттями, що стосуються театрального мистецтва, зокрема театру ляльок, розвиток емоційно-художньої виразності мовлення;
практичної: яка сприяє опануванню системи знань і вмінь мистецтва театру ляльок; оволодінню основами сценічної дії та акторської майстерності; оволодінню навичками створення художніх образів, технологією управління театральними ляльками різних типів та конструкцій;

творчої, яка забезпечує розвиток творчих здібностей: художньої уяви, фантазії ініціативи, емоційної гнучкості; набуття досвіду власної творчої діяльності актора; розв'язання творчих завдань, здатності проявляти творчу ініціативу;

культурної: яка забезпечує формування інтересу до театрального мистецтва; ціннісного ставлення до світу; самостійного вираження ідей, досвіду та почуттів; стійкого інтересу до художньої творчості, потреби у творчій самореалізації та духовному самовдосконаленні;

соціальної: яка сприяє вихованню гуманності, доброзичливості, дружнього ставлення до оточуючих, поваги до традицій українського народу; спілкування державною мовою; розвитку організаторських здібностей у процесі колективної творчої справи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати і розуміти: основні терміни, поняття театру ляльок; історію виникнення театрів ляльок; види ляльок; пластичні можливості руки; правила тренування мовного апарату; основи сценічної мови; правила роботи з текстом; основні етапи та особливості роботи над виставою; поняття театральної етики, культури мови; поняття темпоритму дії, мови, музики; правила поєднання фізичної та мовної дії;

уміти і застосовувати: відтворювати образ ляльки кольором; правильно виконувати вправи на тренування голосового апарату; аналізувати текст; створювати образ відповідно характеру й завдань вистави; водіння лялькою-рукавичкою; взаємодії у колективі; діяти у межах робочого простору актора; поєднувати фізичну та мовну дії; вільно володіти голосовим апаратом; - створювати декорації та реквізит до вистави.

Програма навчальної дисципліни містить 5 змістовні модулі:

Змістовний модуль 1. Ляльковий театр у вихованні дітей дошкільного віку

Тема 1. Поняття лялькового театру у дошкільній освіті

	<p>Тема 2. Використання ляльок у виховному процесі. Театр ляльок, його складові.</p> <p>Тема 3. Організація лялькового театру у ЗДО. Техніка безпеки.</p> <p>Змістовний модуль 2. Історія театру ляльок</p> <p>Тема 4. Найпростіший театр. Пальчиковий театр</p> <p>Тема 5. Види театральних ляльок: лялька-рукавичка, тростинна, міміруюча, механізована, напівмеханізована, лялька маріонетка, тіньова, паркетна, майданна, тантамореска, планшетна лялька.</p> <p>Тема 6. Символіка кольору у образі ляльки</p> <p>Змістовний модуль 3. Анімація</p> <p>Тема 7. Рука актора – душа ляльки.</p> <p>Тема 8. Вправи з предметами</p> <p>Тема 9. Етюди на відтворення різних образів за допомогою ляльки-рукавички.</p> <p>Змістовний модуль 4. Основи акторської майстерності</p> <p>Тема 10. Психологічне налаштування. Сценічна майстерність актора-лялькаря</p> <p>Тема 11. Етюдна робота та вправи на швидку зміну емоційного стану.</p> <p>Змістовний модуль 5. Сценічна мова</p> <p>Тема 12. Поняття культури мовлення. Голосовий діапазон</p> <p>Тема 13. Правила роботи з текстом</p> <p>Тема 14. Визначення та відпрацювання мізансцен пластичної та мовної поведінки персонажів</p> <p>Тема 15. Підбір музичних фрагментів відповідно до подій та завдань вистави. Підбір та виготовлення декорацій.</p>
<p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>Навчальні досягнення молодших бакалаврів із дисципліни «Основи лялькового театру» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.</p> <p>Оцінка за змістовні модулі визначається як сума балів за: Відповіді та організаційні заходи на практичних заняттях (усна відповідь, відповіді на запитання викладача, презентація, ситуативні вправи) –15 балів; Практичне завдання – 20 балів; Контрольна робота – 15 балів Самостійна робота –50 балів. Залік – 40 балів Загалом – 100 балів.</p> <p>При якісному виконанні всіх умов із завдань у період навчання, студенти можуть набрати максимум 100 балів. Студент, який в результаті поточного оцінювання з виконанням усіх практичних і самостійних завдань набрав більше 60 балів, має право не складати залік.</p> <p>При успішному складанні завдання заліку, студент може отримати максимум 40 балів.</p> <p>До підсумкового контролю допускаються студенти, які в сумі за змістовні модулі отримали не менше 60 балів і відпрацювали всі пропущені заняття.</p>

<p>Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p>Відвідування навчальних занять є обов'язковим, основні вимоги до студентів: активність на семінарських заняттях, відпрацювання пропущених занять, допуск до підсумкового контролю; дотримання правил академічної доброчесності: самостійне виконання навчальних і контрольних завдань; правильне цитування з посиланням на автора, посилання на джерела інформації.</p> <p>Навчальні заняття проводяться в кабінетах обладнаних мультимедійними проекторами; в закладі забезпечено необмежений вільний доступ до інформаційних ресурсів.</p> <p>Під час занять використовуються словесні методи (лекція, бесіда, дискусія), проблемний виклад навчального матеріалу, евристичний метод, дослідницький метод, практичні методи (вправи); ділова гра, самостійна демонстрація етюдів з лільками.</p> <p>При дистанційній або змішаній формах навчання використовується інструментарій платформи Google Classroom.</p>
<p>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<p style="text-align: center;"><i>Базова література:</i></p> <p style="text-align: center;">Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гончарук О. Організація дозвіллевої діяльності молодших школярів. – Луцьк: Вежа-Друк, 2018. – 140 с. 2. Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Підготовка вистав у закладах дошкільної освіти» Укладач: Давидова М.О. - Харків, 2020. – 72 с. 3. Методичні рекомендації до організації освітнього процесу в закладах дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти у навчальному році: інформаційно-методичний бюлетень / за заг. ред. І.К. Гіджеліцького; відпов. за вип. О.А. Кошка. Хмельницький, 2021. – 288 с. 4. Прийоми акторської майстерності та імпровізаційні вправи на заняттях із сценічного руху як одна з умов самореалізації учнів вокально-хорового відділення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.ua/school/lessons_summary/upbring/37435 5. Пихтіна Н. П. Педагогіка гри: лекції. – Київ: КНТ, 2020. – 198 с. 6. Розвиток діалогічного мовлення засобами інсценізації. Програма лялькового театру. 1-4 класи // Довідник учителя художньо-естетичного циклу в запитаннях та відповідях / Упоряд. М. С. Демчишин. – Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2016. – 608 с. – С. 279-304. 7. Domány Mária: A bábjáték varázsa https://docplayer.hu/3834256-Domany-maria-a-babjatek-varazsa-elso-resz.html 8. Arany Erzsébet Kaposi László Láposi Terka Lipták Ildikó Perényi Balázs: Módszertani segédlet a BÁBJÁTÉK és a BÁBKÉSZÍTÉS tárgyak tanításához https://ofi.oh.gov.hu/sites/default/files/ofipast/2013/11/szin_bab_modszertani_segedlet.pdf <p style="text-align: center;">Додаткова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Артемова Л.В. Театралізовані ігри дошкільників. – Москва: «Просвещение», 1991. – 127 с.

2. Артемова Л.В. Театр і гра. – Київ: «Томі ріс», 2002. – 292 с.
3. Борщ Р.М. Самойлик Д.В. «Радість творчості». – Тернопіль: Мандрівець, 2013. – 72 с.
4. Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку / авт. упоряд. А.П. Бурова. – Вид. 2-ге, зі змін. та доп. Тернопіль: Мандрівець, 2013. – 296 с
5. Освітня програма для дітей 2-7 років «Дитина» Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України – Київ – 2020. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>
6. Творчий розвиток особистості засобами мистецтва: навчально-методичний посібник / за ред., передмова Н.Г. Ничкало. – Чернівці: Зелена Буковина, 2011. – 255 с.
7. Mészáros Vincéné: Játépedagógia. Bábművészet. <http://www.homoludens.hu/node/21452>

Інтернет-ресурси

1. Bábozás az óvodában (vonatkozó irodalmak gyűjteménye) <https://epdfs.hu/dokumentum/15adabbc/b%C3%A1boz%C3%A1s-az-%C3%B3vod%C3%A1ban>